
Lukács evangéliuma

Jézus születése

¹Azokban a napokban történt, hogy Augustus császár rendeletet adott ki, hogy az egész földkerekséget írják össze. ²Ez az első összeírás Quirinius, Szíria helytartója alatt volt. ³Mindenki elment a maga városába, hogy összeírják. ⁴József is fölment Galilea Názáret nevű városából Júdeába, Dávid városába, Betlehembe, mert Dávid házából és nemzetségéből származott, ⁵hogy összeírják jegyesével, Máriával együtt, aki áldott állapotban volt. ⁶Ott-tartózkodásuk alatt érkezett a szülés ideje. ⁷Mária megszülte elsőszülött fiát, bepólyálta és jászolba fektette, mert nem jutott nekik hely a szálláson.

A pásztorok hódolata

⁸Pásztorok tanyáztak a vidéken kint a szabad ég alatt, és éjnek idején őrizték nyájukat. ⁹Egyszerre csak ott állt előttük az Úr angyala, és beragyogta őket az Úr dicsősége. Nagyon megijedtek. ¹⁰De az angyal így szólt hozzájuk: „Ne féljete! Íme, nagy örömet adok tudtul nektek és az lesz majd az egész népnek. ¹¹Ma megszületett a Megváltó nektek, Krisztus, az Úr, Dávid városában. ¹²Ez lesz a jel: Találtok egy jászolba fektetett, bepólyált gyermeket.” ¹³Hirtelen mennyei seregek sokasága vette körül az angyalt, és dicsőítette az Istent ezekkel a szavakkal: ¹⁴„Dicsőség a magasságban Istennek és békesség a földön a Jóakarát embereinek!” ¹⁵Mihelyt az angyalok visszatértek a mennybe, a pásztorok így szóltak egymáshoz: „Menjünk el Betlehembe, hadd lássuk a valóra vált beszédet, amit az Úr tudunkra adott!” ¹⁶Gyorsan útra keltek, és megtalálták Máriát, Józsefet és a jászolban fekvő gyermeket. ¹⁷Miután látták, az ezen gyermekről nekik mondottak alapján ismerték fel. ¹⁸Aki csak hallotta, csodálkozott a pásztorok beszédén. ¹⁹Mária meg mind emlékezetébe véste szavaikat és szívében egyeztette. ²⁰A pásztorok hazatértek, dicsőítették és magasztalták az Istent mindenért, amit csak hallottak, és úgy láttak, ahogy tudtul adták nekik.

Előadó: Ft. Negyela Zoltán káplán

Fontosabb kifejezések, fogalmak

A szerző történelmi eseményt hirdet meg, (Jézus Krisztus születését) de úgy, hogy teológiai jelentését és jelentőségét is kifejezésre juttatja.

Népszámlálás: azért fontos, mert megmagyarázza, hogy milyen körülmények tették lehetővé, hogy Jézus Dávid városában, Betlehemben születhessen meg. Augusztus uralkodása idején (Kr.e. 31 – Kr.u. 14) több olyan összeírás is volt, amely a Kr. e. 27-ben elkezdett római birodalmi reformmal állt összefüggésben. Az úgynevezett ankarai felirat szerint Augusztus császár három alkalommal (Kr. e. 29-ben, 8-ban és Kr. u. 14-ben) számoltatta össze a római polgárokat. Biztos adatok vannak arról is, hogy egyes tartományokban (pl. Egyiptom) voltak népszámlálások, melyek a tartomány egész lakosságára kihatással voltak – ezek az összeírások főként adókivetés céljából történtek. Az összeírások kivitelezésében a rómaiak a helyi szokásmintákat alkalmazták, tehát térségenként eltérő volt. Lukács értelmezésében az egyiptomi összeírási módot követi, mindenkinek a szülőfalujába kellett menni, és az adóhivatalnokok előtt kellett megjelennie. Az adó kivetése két részben történt. Az elsőben összeírták az adóköteles személyeket és tárgyakat, majd egy későbbi időpontban kivetették az adót.

József és Mária egybekelése a biblikusok magyarázata szerint megtörtént, mert akkoriban a zsidó szokások és előírások szerint jegyesek nem utazhattak együtt.

„elsőszülött”- kifejezés teológiai tartalmú, mert az ószövetségi törvény szerint minden elsőszülött fiú Istennek szentelt személynek számított. A kifejezés tehát nem szükségképpen utal más, esetleg később született gyermekekre.

„jászol” – teológiai jelentésben az egyszerűségnek, a szegénységnek és a hatalom hiányának a jele, amely jelzi már, hogy Jézus messiássága a korabeli várakozásokkal szemben nem a földi hatalom megszerzésére irányul.

Pásztor – maga Dávid is pásztor volt. A pásztormotívum gyakran képszerű formában jelenik meg, hogy a nép előljáróinak vagy magának Istennek a vezető szerepét és felelősségteljes gondolkodását szemléltesse. A későbbi rabbinikus szövegek a pásztorokat már sokkal negatívabb formában tüntetik fel: az életmódjuk nem tette lehetővé a vallási előírások betartását, ugyanakkor lopások és más jellegű visszaélések is előfordultak köztük. Lukács semmilyen ítéletet nem mond róluk, de az a tény, hogy ők értesülnek legelőször Jézus születéséről és annak jelentőségéről, kifejti azt az álláspontot, hogy itt megmutatkozik Isten szeretete az egyszerűek, alacsonyrendűek és megvetettek irányába – az az előszeretet, amelyet már a Magnificat is meghirdetett (Lk. 1,52).

„dicsőség” – Isten fenségének külső, érzékelhető megnyilvánulását jelenti. Ebben az értelemben éneklük a szeráfok Izaiás meghívásának elbeszélésében: „Dicsősége betölti az egész földet” (Iz. 6,3). A jelen esetben az angyalok a második isteni személy Jézus születéséhez kapcsolják a dicsőséget, mert Isten azzal nyilvánítja ki szeretetét, magasztosságát, hogy elküldte a Messiást. A „dicsőség” kifejezés másrészt utal arra a dicsőre, hódolatra, amellyel a teremtetett lényeknek kell lenniük Istennek az irányába. Az angyalok dicsőítése erre ad példát.

Előadó: Ft. Negyela Zoltán káplán

„**béke – békesség**” - /eiréné/ kifejezés bibliai értelemben többet jelent, mint a háború hiányát. A béke egyenlő a dolgok rendezett állapotával és stabilitásával, egyszóval az üdvösség teljességével. Az ószövetségi messiási szövegek hangsúlyos módon hirdették meg, hogy a Messiás örökké tartó békét fog biztosítani a földön /Iz 9,1 – 6: 11, 6 – 9: Zsolt 72/. A messiási béke Istennek tetsző, vagyis az Isten tetszését (jóakarátát) bíró embereknek. „Azokról a személyekről van itt szó, akiket az Isten szabad elhatározása alapján kiválaszt, és jóindulatában részesít”(Dr. Kocsis Imre biblikus). Egyes fordítások a Vulgata alapján „jóakarátú embereknek” fordítja – ez a kifejezés azonban nem felel meg az eredeti görög szövegnek, amelyben az **Isten jóakarataról van szó, és nem az emberekéről**. Isten az, aki különleges jóindulatáról adott tanúbizonyságot, amikor Jézus Krisztus által a béke kegyelmi adományában részesítette az embereket.

Karácsony kialakulása: a keresztény hagyomány nem őrizte meg Jézus születésének dátumát. Az első századokban a vízkereszt ünnepén ünnepelték meg a kisdéd születését is. A keleti egyházban már a niceai zsinat (325) előtt is megünnepelték Jézus születését, de ennek a megemlékezésnek, még ott sem volt egyértelműen meghatározott napja. Alexandriai Szent Kelemen szerint (III. század) május 15. Szent Epiphániosz (+403) és mások szerint is január 6. volt ez a nap. Aranyszájú Szent János említi 397-ben írt beszédében: „Keleten csak tíz éve ünneplik Jézus születését december 25-én, míg nyugaton emberemlékezet óta ez a szokás.” A niceai zsinat 325-ben rendelte el az ünnep megünnepelését december 25-ére az ariánusokkal szemben, akik tagadták Jézus istenségét. A napot nem véletlenül választották ki, ugyanis a Mithrasz – kultusz ekkor ünnepelte a Nap születése napját és a sötétség fölötti győzelmet /Natalis Solis invicti/ - a Győzhetetlen Nap ünnepét. Az egyházatyák szerint Jézus éjjel született, ezért az ősi hagyomány szerint a keresztények az egész éjszakát térdén állva imádkozták végig. Középkori magyarázat szerint az éjféλι mise a törvény előtti időt jelképezi, amikor még sötétség volt a földön. A hajnali mise /pásztorok miséje/ a törvény alatti időt jelképezi, annak halvány világosságával, a nappali mise, meg a kegyelem teljességének felel meg, amikor a lelkek napja, Jézus már fölkelt.

A 10. Bibliaóra kiegészítő melléklete

I.

Máté 1,1 - 2,16	Márk	Lukács 2,1 - 2,20	János 1,1 - 1,18
Jézus születése		Jézus születése	Előszó
<p>¹⁸Jézus Krisztus születésének ez a története: Anyja, Mária, Józsefnek a jegyese, még mielőtt egybekeltek volna, úgy találtatott, hogy gyermeket fogant a Szentlélektől. ¹⁹Férje, József igaz ember volt, nem akarta a nyilvánosság előtt megszégyeníteni, ezért úgy határozott, hogy titokban bocsátja el. ²⁰Míg ezen töprengett, megjelent neki álmában az Úr angyala, és így szólt hozzá: „József, Dávid fia, ne félj magadhoz venni feleségedet Máriát, hiszen a benne fogant élet a Szentlélektől van! ²¹Fiút szül, akit Jézusnak nevezel el, mert ő szabadítja meg népét bűneitől.” ²²Ezek azért történtek, hogy beteljesedjék, amit az Úr a próféta szavával mondott: ²³Íme a szűz fogan és fiát szül, Emmánuel lesz a neve. Ez azt jelenti: Velünk az Isten. ²⁴József erre fölébredt álmából és úgy tett, ahogy az Úr angyala parancsolta. Magához vette feleségét, ²⁵de nem ismerte meg, míg világra nem hozta fiát, akinek a Jézus nevet adta.</p> <p style="text-align: center;">A napkeleti bölcsek</p> <p>¹Amikor a júdeai Betlehemben Heródes király idejében Jézus megszületett, bölcsek jöttek napkeletről Jeruzsálembe ²és kérdezősködtek: „Hol van a zsidók újszülött királya? Láttuk csillagát napkeleten s eljöttünk, hogy bemutassuk neki hódolatunkat.” ³Ennek hallatára Heródes király megriadt, s vele egész Jeruzsálem. ⁴Összehívta tehát a főpapokat és a nép írástudóit, és tudakozódott tőlük, hol kell a Messiásnak születnie. ⁵„Júda Betlehemében - válaszolták -, mert így jövendölt a próféta: ⁶Te Betlehem, Júda földje, egyáltalán nem vagy oly kicsi Júda nemzetségei közt, hisz belőled származik majd a vezér, aki népemnek, Izraelnek pásztora lesz.” ⁷Erre Heródes titokban magához hívatta a bölcseket és pontosan megtudakolta tőlük a csillag feltűnésének idejét. ⁸Aztán elküldte őket Betlehembe: „Menjetek - mondta -, s szereztek pontos értesülést a gyermek felől! Ha megtaláljátok, jelentsétek nekem, hogy én is elmenjek és hódoljak neki.” ⁹Azok</p>		<p>¹Azokban a napokban történt, hogy Augustus császár rendeletet adott ki, hogy az egész földkerekséget írják össze. ²Ez az első összeírás Quirinius, Szíria helytartója alatt volt. ³Mindenki elment a maga városába, hogy összeírják. ⁴József is fölment Galilea Názáret nevű városából Júdeába, Dávid városába, Betlehembe, mert Dávid házából és nemzetségéből származott, ⁵hogy összeírják jegyesével, Máriával együtt, aki áldott állapotban volt. ⁶Ott-tartózkodásuk alatt elérkezett a szülés ideje. ⁷Mária megszülte elsőszülött fiát, bepólyálta és jászolba fektette, mert nem jutott nekik hely a szálláson.</p> <p style="text-align: center;">A pásztorok hódolata</p> <p>⁸Pásztorok tanyáztak a vidéken kint a szabad ég alatt, és éjnek idején őrizték nyájukat. ⁹Egyszerre csak ott állt előttük az Úr angyala, és beragyogta őket az Úr dicsősége. Nagyon megijedtek. ¹⁰De az angyal így szólt hozzájuk: „Ne féljete! Íme, nagy örömet adok tudtul nektek és az lesz majd az egész népnek. ¹¹Ma</p>	<p>¹Kezdetben volt az Ige, az Ige Istennél volt, és Isten volt az Ige, ²ő volt kezdetben Istennél. ³Minden általa lett, nélküle semmi sem lett, ami lett. ⁴Benne az élet volt, s az élet volt az emberek világossága. ⁵A világosság világít a sötétségben, de a sötétség nem fogta fel. ⁶Föllépett egy ember, az Isten küldte, s János volt a neve. ⁷Azért jött, hogy tanúságot tegyen, tanúságot a világosságról, hogy mindenki higgyen általa. ⁸Nem ő volt a világosság, csak tanúságot kellett tennie a világosságról. ⁹(Az Ige) volt az igazi világosság, amely minden embert megvilágosít. ¹⁰A világba jött, a világban volt, általa lett a világ, mégsem ismerte föl a világ. ¹¹A tulajdonába jött, de övéi nem fogadták be. ¹²Ám akik befogadták, azoknak hatalmat adott, hogy Isten gyermekei legyenek. Azoknak, akik</p>

meghallgatták a királyt és útra keltek. S lám, a csillag, amelyet napkeleten láttak, vezette őket, míg végre meg nem állt a hely fölött, ahol a gyermek volt. ¹⁰A csillagot megpillantva nagyon megörültek. ¹¹Bementek a házba, és meglátták a gyermeket anyjával, Máriával. Leborultak és hódoltak neki, majd elővették kincseiket s ajándékot adtak neki: aranyat, tömjént és mirhát. ¹²Mivel álrukban utasítást kaptak, hogy ne menjenek vissza Heródeshez, más úton tértek vissza hazájukba.

Az egyiptomi menekülés

¹³Azután, hogy elmentek, megjelent Józsefnek álmában az Úr angyala, s ezt mondta neki: „Kelj föl, fogd a gyermeket és anyját, menekülj Egyiptomba, s maradj ott, amíg nem szólok, mert Heródes keresi a gyermeket, meg akarja ölni.” ¹⁴Fölkelt, s még akkor éjszaka fogta a gyermeket és anyját, és elmenekült Egyiptomba. ¹⁵Ott maradt Heródes haláláig. Így beteljesedett, amit a próféta szavával mondott az Úr: „Egyiptomból hívtam az én fiamat.”

A betlehemi gyermekmészárlás

¹⁶Amikor Heródes látta, hogy a bölcsék kijátszották, haragra lobbant, és Betlehemben meg a környékén, minden fiúgyermeket megöletett, kétéves korig, a bölcséktől megtudott időnek megfelelően. ¹⁷Így beteljesedett, amit Jeremiás próféta jövendölt: ¹⁸Kiáltozás hallik Rámában, keserves sírás és jajgatás: Ráchel siratja fiait, s nem akar vigasztalódní, mert nincsenek többé.

megszületett a Megváltó nektek, Krisztus, az Úr, Dávid városában. ¹²Ez lesz a jel: Találtak egy jászolba fektetett, bepólyált gyermeket.” ¹³Hirtelen mennyei seregek sokasága vette körül az angyalt, és dicsőítette az Istent ezekkel a szavakkal: ¹⁴„Dicsőség a magasságban Istennek és békesség a földön a Jóakarát embereinek!” ¹⁵Mihelyt az angyalok visszatértek a mennybe, a pásztorok így szóltak egymáshoz: „Menjünk el Betlehembe, hadd lássuk a valóra vált beszédet, amit az Úr tudunkra adott!” ¹⁶Gyorsan útra keltek, és megtalálták Máriát, Józsefet és a jászolban fekvő gyermeket. ¹⁷Miután látták, az ezen gyermekről nekik mondtak alapján ismerték fel. ¹⁸Aki csak hallotta, csodálkozott a pásztorok beszédén. ¹⁹Mária meg mind emlékezetébe véste szavaikat és szívében egyeztette. ²⁰A pásztorok hazatértek, dicsőítették és magasztalták az Istent mindenért, amit csak hallottak, és úgy láttak, ahogy tudtul adták nekik.

hisznek nevében, ¹³akik nem a vérnek vagy a testnek a vágyából s nem is a férfi akaratából, hanem Istentől születtek. ¹⁴S az Ige testté lett, és közöttünk élt. Láttuk dicsőségét, az Atya Egyszülöttének dicsőségét, akit kegyelem és igazság tölt be. ¹⁵János tanúbizonyságot tett róla, amikor azt mondta: „Ez az, akiről hirdettem: Aki nyomomba lép, nagyobb nálam, mert előbb volt, mint én.” ¹⁶Mindannyian az ő teljességéből részesültünk, kegyelmet kegyelemre halmozva. ¹⁷Mert a törvényt Mózes közvetítette, a kegyelem és az igazság azonban Jézus Krisztus által lett osztályrészünk. ¹⁸Istent nem látta soha senki, az Egyszülött Fíú nyilatkoztatta ki, aki az Atya ölen van.